

Jaarplan duurzaamheid 2024

1. Algemeen

1.1. Aansluiten bij samenwerkingen van onder andere Smart Delta Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

Wat: We sluiten aan bij de verschillende expertgroepen van de pijler energie van de Smart Delta Drechtsteden en de klimaatadaptatie overleggen van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Daarnaast geven we ook de samenwerking in de regio op gebied van circulariteit verder vorm. Dit om kennis te delen en waar mogelijk gezamenlijk op te trekken bij het opstellen van beleid en het uitvoeren van acties.

Hoe: Elke donderdagmiddag vinden er verschillende overleggen plaats binnen de Smart Delta Drechtsteden waarbij een duurzaamheidsregisseur aansluit. De werkgroepen hebben de volgende thema's: strategisch overleg, warmte, opwek, energiebesparing en meerdere tijdelijke werkgroepen. Om de week op dinsdag is er een overleg met de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden om klimaatadaptatie verder te ontwikkelen. De samenwerking rondom circulariteit wordt verder vormgegeven.

Verwacht resultaat: Verbeterde en extra duurzaamheidsacties die aansluiten bij de andere gemeentes in de regio.

Planning: Doorlopende actie.

1.2. Communicatiestrategie verder ontwikkelen en implementeren

Wat: In 2024 willen we de strategische inzet van communicatie voor het onderwerp duurzaamheid verder vergroten. We zorgen voor herkenbare en herhaalbare boodschappen en diverse campagnes met een duidelijk handelingsperspectief voor inwoners. We monitoren het effect van onze communicatie-uitingen en of inwoners daadwerkelijk actie gaan ondernemen, bijvoorbeeld ten aanzien van de energietransitie. Daarnaast zetten we in op meer zichtbaarheid van het onderwerp in allerlei verschillende projecten en initiatieven, zowel binnen en van de gemeente, als in de samenleving en bij het bedrijfsleven. Daarvoor is het essentieel dat we het netwerk versterken en anderen inspireren om mee te doen in deze opgave.

Hoe: We gaan op verschillende niveaus aan de slag. Allereerst ontwikkelen we een stevige infrastructuur waardoor het onderwerp vaker, beter en herkenbaarder zichtbaar wordt. Daarnaast investeren we in het interne en externe netwerk, zodat we anderen enthousiasmeren om mee te doen. Tot slot voeren we een aantal campagnes uit, bijvoorbeeld rondom de lokale isolatie-aanpak. Daarbij kiezen we onze aanpak en doelgroepen zorgvuldig, zodat we zo effectief mogelijk kunnen communiceren.

Verwacht resultaat: Inwoners zijn beter op de hoogte van het onderwerp en wat zij zelf kunnen doen. Ook weten ze waar ze terecht kunnen met vragen. Duurzaamheid is een vast onderwerp in de gemeentelijke communicatie en de boodschappen zijn herkenbaar en samenhangend.

Planning: doorlopend

1.3. Opgavegericht werken toepassen op duurzaamheid

Wat: Na het vaststellen van de duurzaamheidsagenda en het maken van een eerste opzet van de monitoring in 2023, zijn we steeds bezig om duurzaamheid binnen de organisatie steeds verder te ontwikkelen.

Hoe: We gaan duurzaamheid steeds verder ontwikkelen als opgave binnen de organisatie. Hierbij horen dedicated teams en een verder bewustzijn en verantwoordelijkheid van de gehele organisatie voor duurzaamheid. Hierbij zijn we nog op zoek naar de juiste vorm en de juiste samenwerking.

Verwacht resultaat: Een organisatie waarin duurzaamheid een integraal onderdeel is van elk werkpakket en waarin we efficiënt grotere stappen kunnen zetten.

Planning: Doorlopend.

1.4. Input leveren voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan

Wat: duurzaamheid zal een belangrijk onderdeel zijn van de omgevingsvisie en later het omgevingsplan. Op deze manier maken we duurzaamheid ook een meer integraal onderdeel van de ruimtelijke ordening.

Hoe: In samenwerking met de projectleider omgevingswet kijken we welke duurzaamheidsonderwerpen op welke manier vorm moeten krijgen in deze instrumenten. Hierbij zal vanuit duurzaamheid vooral inhoudelijk worden meegedacht en vanuit de opsteller van de omgevingsvisie over het proces en de vorm.

Verwacht resultaat: Een omgevingsvisie en -plan waarvan duurzaamheid een integraal onderdeel is.

Planning: Dit loopt samen met de planning van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

2. Energietransitie

2.1. Energiebesparing

2.1.1. De uitvoering, monitoring en aanpassing van de lokale isolatie aanpak waarbij we enkele honderden woningen met slechte labels isoleren

Wat: De start van de uitvoering van de lokale isolatie aanpak door een collectieve ontzorgingsaanpak. Hierbij gaan we onder andere koopwoningen met kans op energiearmoede een isolatiemaatregel aanbieden tegen een lage prijs (in sommige gevallen zelfs gratis). Een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is het opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP)

Hoe: Samen met de Smart Delta Drechtsteden gaan we deze aanpak uitvoeren. Via data van de Sociale Dienst zullen we de juiste huishoudens benaderen en via een intermediar zullen er adviseurs de huizen langs gaan om huishoudens van A tot Z te helpen.

Verwacht resultaat: Beter geïsoleerde huizen en daardoor ook financieel minder kwetsbare inwoners.

Planning: 2023-2027 voor de uitvoering. Q1 starten met de aanbesteding voor de collectieve ontzorgingsaanpak. In het eerste halfjaar ook starten met het laten opstellen van een SMP.

2.1.2. Verdere inrichting en toepassing van het platform Duurzaam Drechtsteden

Wat: De functie van energieloket zal vanaf 1 januari 2024 jaar ingevuld worden door Duurzaam Drechtsteden en gemeentelijk door Duurzaam Alblasserdam. Dit is een samenwerking tussen de verschillende gemeenten in de Drechtsteden. Iedere gemeente heeft een eigen webpagina binnen het platform.

Hoe: De eigen webpagina zullen we begin 2024 in gaan vullen en bijhouden met relevante informatie zoals bijvoorbeeld lopende acties. Duurzaam Drechtsteden/Alblasserdam is een belangrijk onderdeel van de communicatie naar inwoners, bedrijven en VvE's.

Verwacht resultaat: Een website met eenduidige informatie voor inwoners. Hier kunnen zij voor alle duurzaamheidsacties van de gemeente terecht.

Planning: Start Q1, daarna doorlopend.

2.1.3. Start met de verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed

Wat: Het is de bedoeling dat eind 2023 de duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) worden opgeleverd van het gemeentelijk vastgoed. Als deze zijn vastgesteld, kunnen de maatregelen in deze DMJOP's worden gestart.

Hoe: In de DMJOP's worden natuurlijke momenten of zelfstandige momenten bepaald voor duurzaamheidsmaatregelen. Deze worden vervolgens uitgevoerd op het moment dat zij aan de beurt zijn.

Verwacht resultaat: Verdere stappen in het 'Paris Proof' maken van het gemeentelijk vastgoed.

Planning: doorlopend.

2.1.4. Aansluiten bij bedrijventerreinenaanpak OZHZ

Wat: OZHZ organiseert, met hulp van de gemeente, een bedrijventerreinenaanpak. En ondersteunen ondernemers met energie besparen en verduurzamen bedrijfspanden.

Hoe: OZHZ zal een inventarisatie bij één van de bedrijventerreinen van Alblasserdam uitvoeren om inzichtelijk te maken hoeveel energie er wordt verbruikt. Daarnaast zullen we kijken of er animo is voor een duurzaamheidsmarkt of een presentatie over een belangrijk onderwerp, een rondleiding bij een duurzaam bedrijf of een netwerk moment.

Verwacht resultaat: Ondernemers voelen zich (een stapje) geholpen bij verduurzaming en de gemeente en OZHZ heeft meer inzicht gekregen in waar deze ondernemers behoefte aan hebben.

Het doel is in de eerste plaats om bedrijven op de hoogte te brengen van hun wettelijke

verplichtingen, maar ook hen op weg te helpen richting 50% verduurzamen in 2030. Meer energiebesparing bij bedrijven en meer verduurzaamde bedrijfspanden.

Planning: Doorlopend.

2.1.5. Hulp aan bedrijven en ondernemers tav energiebesparing

Wat: Ondersteunen van ondernemers met energie besparen en verduurzamen bedrijfspanden.

Hoe: Door het aanbieden van energiescans van een extern bureau die inzicht geven in de te nemen bespaarmaatregelen. Deze zijn door bedrijven aan te vragen bij ons.

Verwacht resultaat: Ondernemers hebben een duidelijk handelingsperspectief in hoe ze hun bedrijf kunnen verduurzamen.

Planning: doorlopend

2.2. Warmte

2.2.1. Onderzoek naar mogelijkheden van warmtenetten Alblaserdam

Wat: Onderzoek naar de mogelijkheden van warmtenetten in Alblaserdam.

Hoe: We zijn in gesprek met HVC en Woonkracht 10 en verkennen gezamenlijk de mogelijkheden voor het toepassen van warmtenetten.

Verwacht resultaat: Een duidelijk beeld van de mogelijkheden van warmtenetten in Alblaserdam.

Zodat een duidelijk verhaal richting inwoners mogelijk is over waar aardgasvrij verwarmd kan worden met een warmtenet.

Planning: doorlopend

2.2.2. Samen met expertgroep onderzoek naar mogelijkheden all electric en besparingswijken

Wat: Onderzoeken van de mogelijkheden van aardgasvrij verwarmen in de all electric en besparingswijken zoals die beschreven zijn in de transitievisie warmte. Daarnaast willen we inwoners informeren over het toepassen van hybride warmtepompen.

Hoe: We onderzoeken de mogelijkheden binnen de expertgroep warmte met de regio.

Verwacht resultaat: Een duidelijk beeld van de mogelijkheden van aardgasvrij verwarmen in Alblaserdam. Zodat een duidelijk verhaal richting inwoners mogelijk is over hoe aardgasvrij verwarmen mogelijk is in de all electric- en besparingswijken.

Planning: doorlopend

2.3. Elektriciteit/opwek/energiesystemen

2.3.1. Beleid kleine windmolens en zonnecarports opstellen

Wat: We zien dat er bij ondernemers interesse is voor de wat kleinere windmolens. Windmolens kunnen een goede aanvulling zijn op zonnepanelen. Als gemeente juichen we dat toe maar we willen ervoor zorgen dat deze niet zomaar overal geplaatst kunnen worden.

Hoe: Door het opstellen van beleid rondom kleine windmolens en zonnecarports proberen we de drempel voor ondernemers te verkleinen om hier actie op te nemen terwijl we tegelijkertijd duidelijke kaders scheppen om een goede ruimtelijke ordening te behouden.

Verwacht resultaat: Helder beleid waarin duidelijk omschreven wordt waar windmolens en zonnecarports zijn toegestaan en wat de maximale afmetingen ervan zijn.

Planning: Q2

2.3.2. Energiesysteem Alblaserdam

Wat: Ons toekomstige duurzame energiesysteem vergt dat het elektriciteitsnet in de komende tien jaar tot driemaal zwaarder uitgevoerd wordt en dat er meer energie kan worden opgeslagen. De realisatie daarvan loopt in toenemende mate tegen beperkingen aan vanwege investeringen,

personeelstekort, materiaaltekort en het forse ruimtegebruik. Ook in Alblasserdam staat of valt een goede energietransitie met een goed werkend systeem. Hier is steeds meer aandacht voor en wordt steeds meer bekend over hoe wij hierop moeten inspelen.

Hoe: Op basis van onze behoefte aansluiten en lobbyen bij regionale, provinciale en wellicht ook landelijke activiteiten rondom dit onderwerp, gezamenlijk met de Smart Delta Drechtsteden.

Verwacht resultaat: Meer inzicht in wat de veranderingen in de energietransitie betekenen voor het elektranet in Alblasserdam, welke problemen we wellicht kunnen verwachten en hoe snel.

Een aantal concrete voorbeelden van samenwerkingen met de regio:

- Met een digital twin is door de regio wordt in welke gebieden gevaar van netcongestie op de loer licht en in welke gebieden niet. En hebben we een programmatische aanpak stimuleren van zonnepanelen op grote daken (>15kwp).
- Plan van aanpak verzwaring van het laagspanningsnet door het versneld aanleggen van extra distributiestations. In samenwerking met Stedin en de regio.
- We zetten in op energiedelen door bedrijven. Hierdoor worden bedrijven minder afhankelijk van het elektriciteitsnet en kan opgewekte energie lokaler gebruikt worden. De regio biedt ondernemers ondersteuning op een van de bedrijventerreinen van Alblasserdam het energiedelen te ondersteunen.

Planning: Doorlopende actie.

2.3.3. Dakenscans en/of energiebeheeradvies ondernemers en bedrijven

Wat: Dakenscans en/of energiebeheer advies voor ondernemers. Ondernemers helpen met inzicht in de mogelijkheden van het aanleggen van zonnepanelen of andere opwekmogelijkheden en algemeen advies op het gebied van energiebeheer en mogelijke subsidies.

Hoe: Door het aanbieden van dakenscans en/of energiebeheeradvies op bedrijfsniveau.

Verwacht resultaat: Ondernemers krijgen hulp bij energiebeheer en onderzoek naar welke opwek maatregelen het beste bij hen passen.

Planning: Doorlopend

2.3.4. Programma opwek langs infrastructuur (OER)

Wat: Indien de regio geselecteerd is starten we met het programma OER. Daarmee stelt de Rijksoverheid eigen gronden ter beschikking aan marktpartijen voor de realisatie van duurzame energieprojecten.

Hoe: We werken gezamenlijk in een projectteam aan het verkennen van de potentie van de ruimten voor de opwek van energie.

Verwacht resultaat: Het programma helpt de energieregio's in Nederland bij hun opdracht om 35 TWh duurzame energie op land op te wekken in 2030.

3. Klimaatadaptatie

3.1. Lokale adaptatie strategie opstellen en borgen in de organisatie

Wat: Het opstellen van een lokale adaptatiestrategie met als doel te komen tot een concreet plan met klimaatadaptatieve maatregelen passend bij Alblisserdam. Zoals het versterken van groenblauwe structuren. Deze actie is doorgeschoven vanuit 2023.

Hoe: In een samenwerking tussen de afdelingen ruimtelijke ordening en buitenruimte. Wellicht worden extra uren ingeruimd voor deze werkzaamheden binnen onze afdeling RO en/of buitenruimte of huren we extra capaciteit in. Daarnaast worden we ondersteund door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Verwacht resultaat: Een duidelijke strategie voor Alblisserdam en een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren.

Planning: Start Q1.

3.2. Uitvoeren acties met impuls gelden DPRA

Wat: Met impuls gelden van de DPRA worden twee projecten in de buitenruimte extra klimaatadaptief aangepakt. Het gaat hierbij om de Vang en de Nicolaas Beetsstraat.

Hoe: Naast ophogen en vernieuwen riool wordt de Vang klimaatrobuust gemaakt door waterpasserende verharding met lava fundering zodat hemelwater vertraagd afgevoerd wordt. Tevens zullen de groenstroken ook worden gebruikt om het regenwater vertraagt naar de watergang af te voeren waardoor infiltratie zal plaats vinden. Deze groenstroken worden ook voorzien van twee lagen mulch. Bij de Nicolaas Beetsstraat is door bodemdaling en het gegeven dat er opgehoogd dient te worden de kans om het regenwater te bufferen en vertraagt te laten infiltreren in de ondergrond door gebruik te maken van een voldoende dikke funderingslaag van lava met waterpasserende bestrating.

Verwacht resultaat: Klimaatrobuuste straten.

Planning: 2024

4. Circulariteit

4.1. Actieplan circulariteit opstellen

Wat: Verbeteren van hergebruik en duurzaam gebruik van grondstoffen.

Hoe: We onderzoeken welke acties voor de gemeente Alblasterdam passend en effectief zijn. Dit doen wij onder andere door aan te sluiten bij de regio om van elkaar te leren en eventuele samenwerkingen aan te gaan. Dit zal resulteren in een actieplan circulariteit.

Verwacht resultaat: Meer inzicht in wat we nu al doen op het gebied van hergebruik en duurzaam gebruik van grondstoffen en een actieplan om dit te verbeteren.

Planning: Q1/Q2

4.2. Circulariteit bij bedrijven onder de aandacht brengen

Wat: Circulariteit en afvalstromen bij bedrijven onder de aandacht brengen.

Hoe: In samenwerking met OZHZ onderzoeken we wat we kunnen doen om circulariteit onder de aandacht te brengen van bedrijven.

Verwacht resultaat: Meer bewustwording bij bedrijven op het gebied van circulaire afvalstromen.

Planning: Q2/Q3

4.3 Acties vanuit het nieuwe grondstoffenplan

Wat: Het nieuwe grondstoffenplan wordt op dit moment nog vormgegeven. Hierin zullen ook een aantal concrete acties beschreven staan die in 2024 worden uitgevoerd. Een belangrijke actie hierin is een campagne voor het verminderen van afval/beter scheiden van afval.

Hoe: De uitvoering van de acties in het grondstoffenplan worden voornamelijk uitgevoerd door team buitenruimte in samenwerking met onder andere HVC. Wat betreft de campagne zal er gebruik worden gemaakt van de informatie die HVC hierover heeft. Via verschillende kanalen en tools zal de gemeente dit bij inwoners onder de aandacht brengen.

Verwacht resultaat: Inwoners zijn gehoord en goed geïnformeerd over het verminderen en scheiden van afval. Met als doel om van circa 185 kg restafval per persoon naar maximaal 100 kg restafval per persoon te komen.

Planning: Doorlopend.